

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Michał Jędrzejczyk

KAP.410.4.1.2024

Pan
Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/095 Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów przez wybrane jednostki publiczne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Al. J. Ch. Szucha 23; 00-580 Warszawa, (dalej: Ministerstwo lub MSZ)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych (dalej: Minister lub Minister SZ), od 13 grudnia 2023 r. ¹ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Zbigniew Rau ² (od 26 sierpnia 2020 r. do 26 listopada 2023 r.) oraz Szymon Szynkowski vel Sęk ³ (od 27 listopada 2023 r. do 12 grudnia 2023 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów. 2. Udzielanie oraz weryfikowanie i zatwierdzanie rozliczenia dotacji dla kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., z uwzględnieniem działań wcześniejszych i późniejszych mających związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	1. Paweł Łukasiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/53/2024 z 5 września 2024 r. 2. Maciej Bukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/54/2024 z 5 września 2024 r. 3. Maciej Szczepański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/56/2024 z 5 września 2024 r. 4. Grzegorz Grygoruk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/55/2024 z 5 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Postanowienie nr 1131.45.2023 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 2023 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1383).

² Postanowienie nr 1131.20.2020 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 sierpnia 2020 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów (M.P. poz. 765). Odwołany z urzędu Ministra SZ postanowieniem nr 1131.34.2023 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2023 r. o przyjęciu dymisji Rady Ministrów (M.P. poz. 1221).

³ Postanowienie nr 1131.39.2023 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 listopada 2023 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1288). Odwołany z urzędu Ministra SZ postanowieniem nr 1131.43.2023 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 grudnia 2023 r. o przyjęciu dymisji Rady Ministrów (M.P. poz. 1379).

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Minister Spraw Zagranicznych w latach 2021 – 2023 na ogół prawidłowo realizował zadania związane z finansowaniem kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów. Finansowania udzielano w formie dotacji przyznanych przez Ministra w ramach otwartych konkursów ofert, a także na podstawie umów zawieranych przez placówki zagraniczne, jednakże nie zapewniono rzetelnego i przejrzystego procesu udzielania dotacji.

Kontrola trzech konkursów wykazała, że członkowie kierownictwa MSZ dokonywali wyboru ofert bez jakiegokolwiek uzasadnienia, co nie zapewniło realizacji zasady uczciwej konkurencji i jawności, o której mowa art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶. NIK zauważa także, iż dwa spośród trzech konkursów zostały ogłoszone w połowie roku, odpowiednio 94 i 161 dni po przyjęciu planów współpracy rozwojowej na dany rok, co ma niekorzystny wpływ na efektywną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 udpp.

Na podstawie objętej badaniem próby 24 zadań publicznych dofinansowanych ze środków dotacji, których beneficjentami były kościoły i inne związki wyznaniowe, stwierdzono, że ocen ofert dokonywali członkowie komisji konkursowych powołani na podstawie decyzji Ministra Spraw Zagranicznych. Środki na realizację zleczanych zadań przekazywano beneficjentom terminowo i w wysokości określonej w umowach.

Składane przez beneficjentów sprawozdania końcowe z realizacji zadań publicznych były weryfikowane przez pracowników MSZ pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, zgodnie z zarządzeniem nr 26 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowych i zatwierdzania ich rozliczenia⁷. Rozliczenia dotacji zatwierdzano w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- podejmowaniu przez członków kierownictwa MSZ decyzji o odrzucaniu ofert rekomendowanych przez komisje konkursowe i przyznawaniu dofinansowania w formie dotacji oferentom znajdującym się na listach rezerwowych, bez podania uzasadnienia, co było nierzetelne,
- niezapewnieniu bezzwłocznego zawarcia 12 z 24 objętych badaniem umów dotacji z podmiotami wyłonionymi w otwartych konkursach, tj. zawarcia ich od 32 do 70 dni po ogłoszeniu wyników tych konkursów, co było niezgodne z art. 15 ust. 4 udpp,
- udostępnieniu przez MSZ formularza oferty niezgodnego z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań⁹, co skutkowało tym, że w dwóch (z 14 zbadanych) ofertach realizacji zadania publicznego nie zamieszczono deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego, wymaganej art. 14 ust. 1 pkt 6 udpp,

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, dalej: udpp.

⁷ Dz. Urz. MSZ poz. 50, dalej: zarządzenie nr 26.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm., dalej: ufp.

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2057, dalej: rozporządzenie w sprawie wzorów ofert.

- niecelowym przeprowadzeniu przez komórkę organizacyjną MSZ wizyty monitorującej w czasie, gdy nie zostały jeszcze poniesione wydatki ze środków z dotacji,
- niepoinformowaniu zleceniobiorców dotacji o wynikach trzech spośród pięciu przeprowadzonych przez MSZ wizyt monitorujących, co było niezgodne z § 11 ust. 9 umów dotacji.

Podkreślenia wymaga fakt, że tożsame nieprawidłowości formułowano w dotychczas przekazywanych do Ministerstwa wystąpieniach pokontrolnych, dotyczących kontroli wykonania budżetu państwa w części 45¹⁰.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów
Opis stanu faktycznego	1. W latach 2021 – 2023 kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom¹² z części 45 – Sprawy zagraniczne udzielono finansowania wyłącznie ze środków budżetu państwa. W okresie objętym kontrolą z podmiotami tymi podpisano 138 umów o łącznej wartości 52 652,9 tys. zł, z tego: • 47 480,9 tys. zł to kwota przeznaczona na dotacje udzielone na podstawie 65 umów: – kościołom i innym związkom wyznaniowym w ramach 36 umów przekazano 31 219,9 tys. zł¹³, – niektórym związanym z nimi podmiotom w ramach 29 umów przekazano 16 261,0 tys. zł¹⁴. Łączna kwota dotacji udzielona w poszczególnych latach kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom stanowiła 6,8% w 2021 r., 8,9% w 2022 r. i 8,0% w 2023 r. wydatków na dotacje w części 45¹⁵, • 5 172,0 tys. zł to kwota wynikająca z 73 umów podpisanych przez placówki zagraniczne z: – kościołami i innymi związkami wyznaniowymi 2 umowy na kwotę 612 tys. zł¹⁶, – niektórymi związanymi z nimi podmiotami 71 umów na kwotę 4 560 tys. zł¹⁷. (akta kontroli str. 5-84, 92-117, 129-146, 1476-1485, 1674-1675)

¹⁰ Wystąpienia pokontrolne NIK po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. (KAP.410.001.07.2022), 2022 r. (KAP.410.001.07.2023) i 2023 r. (KAP.410.1.2.2024).

¹¹ Z uwagi na założenia kontroli - tylko drugi obszar kontrolny podlega ocenie NIK (pierwszy obszar ma informacyjny charakter) - nie formułuje się ocen cząstkowych.

¹² W okresie objętym kontrolą MSZ w zestawieniach dotyczących udzielonych dotacji wykazało 12 podmiotów związanych z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

¹³ W 2021 r. – 12 umów na kwotę 6 970,1 tys. zł; w 2022 r. – 14 umów na kwotę 14 351,7 tys. zł, w 2023 r. – 10 umów na kwotę 9 898,1 tys. zł.

¹⁴ W 2021 r. – 10 umów na kwotę 3 340,7 tys. zł; w 2022 r. – osiem umów na kwotę 5 387,9 tys. zł, w 2023 r. – 11 umów na kwotę 7 532,4 tys. zł.

¹⁵ Według wystąpień pokontrolnych NIK po kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. (KAP.410.001.07.2022), 2022 r. (KAP.410.001.07.2023) i 2023 r. (KAP.410.1.2.2024) wydatki na dotacje w cz. 45 wynosiły odpowiednio: 151 082,7 tys. zł, 222 486,0 tys. zł i 218 677,6 tys. zł.

¹⁶ W 2022 r. – jedna umowa na kwotę 483,0 tys. zł, w 2023 r. – jedna umowa na kwotę 129 tys. zł.

¹⁷ W 2021 r. – 18 umów na kwotę 1 252,0 tys. zł; w 2022 r. – 20 umów na kwotę 1 375,0 tys. zł, w 2023 r. – 33 umowy na kwotę 1 933 tys. zł.

2. Wydatki publiczne z części 45 w formie dotacji udzielanych kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom przeznaczone zostały na zadania publiczne, których realizację MSZ zlecał organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 udpp w trybie otwartych konkursów ofert, i tak:

- w 2021 r. kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły 52 oferty, co stanowiło 12,6% wszystkich złożonych ofert (412). Z ww. podmiotami podpisano 22 umowy, co stanowiło 14,1% wszystkich podpisanych umów (156). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 10 310,8 tys. zł, tj. 18,8% wartości wszystkich podpisanych umów (54 856,0 tys. zł).

Dofinansowanie dotyczyło konkursów:

- *Dyplomacja Publiczna 2021* – kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły trzy oferty¹⁸, co stanowiło 1,8% wszystkich złożonych ofert (163). Z ww. podmiotami podpisano trzy umowy, co stanowiło 6% wszystkich podpisanych umów (50). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 258,5 tys. zł¹⁹, tj. 6,5% wartości wszystkich podpisanych umów (3 985,0 tys. zł),

- *Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą 2021 - Infrastruktura Polonijna* – jedna oferta została złożona przez Kościół Katolicki, tj. Zgromadzenie Sióstr od Aniołów Dom Generalny, co stanowiło 1,6% wszystkich złożonych ofert (63). Z ww. podmiotem podpisano umowę, która stanowiła 3,3% wszystkich podpisanych umów (30). Wartość podpisanej umowy wyniosła 240,0 tys. zł, tj. 1,8% wartości wszystkich podpisanych umów (13 215,0 tys. zł),

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2021 (dalej: PPR2021)* - kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły 40 ofert²⁰, co stanowiło 31% wszystkich złożonych ofert (129). Z podmiotami podpisano 12 umów²¹, co stanowiło 24% wszystkich podpisanych umów (50). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 4 910,7 tys. zł²², tj. 19,8% wartości wszystkich podpisanych umów (24 836,0 tys. zł),

¹⁸ Jedną ofertę złożył Kościół Katolicki i jedną Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny oraz jedną podmiot związany ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej, tj. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

¹⁹ Wartość umów podpisanych przez Kościół Katolicki (Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Piotra z Alkantary i św. Antoniego z Padwy w Węgrowie) wyniosła 80,0 tys. zł, przez Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny (Klasztor Prawosławny pw. Świętego Onufrego z siedzibą w Jablecznej) 92,0 tys. zł, a przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego 86,5 tys. zł.

²⁰ 19 ofert złożył Kościół Katolicki i trzy oferty Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej. 17 ofert złożyły podmioty związane z Kościołem Katolickim i jedną ofertę podmiot związany z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym.

²¹ Pięć umów z Kościołem Katolickim (w tym dwie z Caritas Polska, i po jednej z: Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej; Stowarzyszeniem Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackim „Solidarni” i z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II) oraz jedną umowę z Kościołem Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Chrześcijańską Służbą Charytatywną). Pięć umów podpisano z podmiotami związanymi z Kościołem Katolickim (trzy z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzie Świata, Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą Medyczną i Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej) oraz jedną z podmiotem związanym z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym (Fundacją „Hagia Marina”).

²² W tym: wartość umów podpisanych przez Kościół Katolicki wyniosła 2 353,8 tys. zł (w tym z Caritas Polska 1 000,0 tys. zł i 248,9 tys. zł, z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej 478,2 tys. zł, ze Stowarzyszeniem Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackim „Solidarni” 415,0 tys. zł i z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II 211,6 tys. zł), a przez Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Chrześcijańską Służbą Charytatywną) wyniosła 321,0 tys. zł; wartość umów zawartych z podmiotami związanymi z Kościołem Katolickim wyniosła 1 746,0 tys. zł (w tym z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzie Świata: 389,0 tys. zł, 337,0 tys. zł i 450,9 tys. zł, z Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą

- *Pomoc Humanitarna 2021 (dalej: PH2021)* – Kościół Katolicki oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły sześć ofert, co stanowiło 19,4% wszystkich złożonych ofert (31). Z podmiotami podpisano cztery umowy²³, co stanowiło 40% wszystkich podpisanych umów (10). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 4 480,8 tys. zł²⁴, tj. 47,6% wartości wszystkich podpisanych umów (9 423,0 tys. zł),

- *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2019-2021 (dalej: RODM2019-2021)* – podmioty związane z Kościołem Katolickim złożyły dwie oferty, co stanowiło 7,7% wszystkich złożonych ofert (26). Z ww. podmiotami podpisano dwie umowy²⁵, co stanowiło 12,5% wszystkich podpisanych umów (16). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 420,8 tys. zł²⁶, tj. 12,4% wartości wszystkich podpisanych umów (3 397,0 tys. zł),

- **w 2022 r.** kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły 31 ofert, co stanowiło 6,6% wszystkich złożonych ofert (470). Z ww. podmiotami podpisano 22 umowy, co stanowiło 14,1% wszystkich podpisanych umów (156). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 19 739,6 tys. zł, tj. 24,3% wartości wszystkich podpisanych umów (81 254,0 tys. zł).

Dofinansowanie dotyczyło konkursów:

- *Dyplomacja Publiczna 2022* – podmioty związane z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi złożyły dwie oferty²⁷, co stanowiło 0,9% wszystkich złożonych ofert (219). Z ww. podmiotami podpisano dwie umowy, co stanowiło 5,7% wszystkich podpisanych umów (35). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 195,3 tys. zł²⁸, tj. 4,9% wartości wszystkich podpisanych umów (3 971,0 tys. zł),

- *Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą - Infrastruktura Polonijna 2022* – jedną ofertę złożył Kościół Katolicki²⁹, co stanowiło 1,8% wszystkich złożonych ofert (56). W ramach tego konkursu nie zawierano umów z kościołami, innymi związkami wyznaniowymi ani z podmiotami z nimi związanymi,

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2022 (dalej: PPR2022)* - podmioty związane z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi złożyły dziewięć ofert³⁰, co stanowiło 12,7% wszystkich złożonych ofert (71). Z podmiotami podpisano cztery umowy³¹, co stanowiło 15,4% wszystkich podpisanych umów (26).

Medyczną 254,8 tys. zł i z Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej 314,3 tys. zł), a z podmiotem związanym z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym (Fundacją „Hagia Marina”) wyniosła 490,0 tys. zł.

²³ Z tego trzy z Kościołem Katolickim (w tym dwie z Caritas Polska i jedną (wspólną) z Polską Akcją Humanitarną i Caritas Polska) oraz jedną z podmiotem z nim związanym, tj. z Salezjańską Fundacją Misyjną „Don Bosco”.

²⁴ Wartość umów zawartych z Caritas Polska wyniosła 1 474,8 tys. zł. i 978,6 tys. zł, umowy (wspólnej) zawartej z Polską Akcją Humanitarną i Caritas Polska wyniosła 1 430,0 tys. zł., a wartość umowy z Salezjańską Fundacją Misyjną „Don Bosco” wyniosła 597,4 tys. zł.

²⁵ Jedną z Wyższą Szkołą Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu i jedną (wspólną) z Fundacją Św. Benedykta i Fundacją Instytut Poznański.

²⁶ Wartość umowy zawartej z Wyższą Szkołą Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu wyniosła 217,6 tys. zł, a umowy (wspólnej) zawartej z Fundacją Św. Benedykta i Fundacją Instytut Poznański 203,2 tys. zł.

²⁷ Jedną ofertę złożyła Fundacja Lux Veritatis (podmiot związany z Kościołem Katolickim) i jedną Fundacja „Hagia Marina” (podmiot związany z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym).

²⁸ Wartość umowy podpisanej przez Fundację Lux Veritatis wyniosła 95,3 tys. zł, a przez Fundację „Hagia Marina” 100,0 tys. zł.

²⁹ Ofertę złożyła Archidiecezja Lubelska. Oferta nie uzyskała wystarczającej liczby punktów, aby znaleźć się na liście ofert rekomendowanych do dofinansowania.

³⁰ Sześć ofert złożył Kościół Katolicki, dwie oferty złożyły podmioty z nim związane i jedną ofertę podmiot związany z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym.

³¹ Trzy umowy z Kościołem Katolickim (w tym po jednej z: Caritas Polska, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej i Towarzystwem Salezjańskim – Inspektorią (Prowincją) św. Stanisława Kostki) oraz jedną z podmiotem związanym z Kościołem Katolickim, tj. z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzi Świata.

Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 3 206,2 tys. zł³², tj. 17,9% wartości wszystkich podpisanych umów (17 955,0 tys. zł),

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2021*³³ - podmioty związane z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi złożyły pięć ofert, co stanowiło 20,8% wszystkich złożonych ofert (24). Z ww. podmiotami podpisano pięć umów³⁴, co stanowiło 20,8% wszystkich podpisanych umów (24). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 3 155,4 tys. zł³⁵, tj. 17,1% wartości wszystkich podpisanych umów (18 470,0 tys. zł),

- *Pomoc Humanitarna 2022* – Kościół Katolicki oraz związane z nim podmioty złożyły osiem ofert, co stanowiło 13,8% wszystkich złożonych ofert (58). Z podmiotami podpisano sześć umów³⁶, co stanowiło 50% wszystkich podpisanych umów (12). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 7 688,9 tys. zł³⁷, tj. 53,2% wartości wszystkich podpisanych umów (14 451,0 tys. zł),

- *Pomoc Humanitarna 2021*³⁸ - Kościół Katolicki oraz związany z nim podmiot złożyły cztery oferty³⁹, co stanowiło 40% wszystkich złożonych ofert (10). Z ww. podmiotami podpisano cztery umowy⁴⁰, co stanowiło 40% wszystkich podpisanych umów (10). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 5 281,2 tys. zł⁴¹, tj. 47,3% wartości wszystkich podpisanych umów (11 159,0 tys. zł),

- *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2022-2024* - podmioty związane z Kościołem Katolickim złożyły dwie oferty, co stanowiło 6,3% wszystkich złożonych ofert (32). Podpisano jedną umowę⁴², co stanowiło 6,3% wszystkich

³² Wartość umowy zawartej z Caritas Polska wyniosła 1 430,1 tys. zł, umowy zawartej z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej 441,0 tys. zł i umowy zawartej z Towarzystwem Salezjańskim – Inspektoriat (Prowincja) św. Stanisława Kostki 848,1 tys. zł, a wartość umowy z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzie Świata wyniosła 487,0 tys. zł.

³³ W 2022 r. realizowane były drugie moduły projektów (w oparciu o odrębne umowy dotacji zawarte w roku 2022), wybrane do realizacji w konkursie PPR2021, które finansowane były w ramach budżetu państwa na rok 2022.

³⁴ Dwie z Caritas Polska i po jednej z: Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II i Stowarzyszeniem Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackim „Solidarni”.

³⁵ Wartość umów zawartych z Caritas Polska wyniosła 1 479,6 tys. zł i 335,3 tys. zł, zawartej z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej wyniosła 664,4 tys. zł, zawartej z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II wyniosła 313,1 tys. zł i zawartej ze Stowarzyszeniem Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackim „Solidarni” wyniosła 363,0 tys. zł.

³⁶ Po jednej umowie z: Caritas Polska, Caritas Archidiecezji Gdańskiej i Towarzystwem Salezjańskim – Inspektoriat (Prowincja) św. Stanisława Kostki oraz po jednej umowie z: Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą Medyczną, Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej i Klubem Inteligencji Katolickiej z siedzibą w Warszawie.

³⁷ Wartość umowy podpisanej z Caritas Polska wyniosła 2 497,3 tys. zł, zawartej z Caritas Archidiecezji Gdańskiej wyniosła 544,0 tys. zł, a zawartej z Towarzystwem Salezjańskim – Inspektoriat (Prowincja) św. Stanisława Kostki wyniosła 779,6 tys. zł. Wartość umowy podpisanej z Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą Medyczną wyniosła 2 500,0 tys. zł, zawartej z Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej wyniosła 588,7 tys. zł, a zawartej z Klubem Inteligencji Katolickiej z siedzibą w Warszawie wyniosła 779,3 tys. zł.

³⁸ W 2022 r. realizowane były drugie moduły projektów (w oparciu o odrębne umowy dotacji zawarte w roku 2022), wybrane do realizacji w konkursie PH2021, które były finansowane w ramach budżetu państwa na rok 2022.

³⁹ Trzy oferty zostały złożone przez Kościół Katolicki i jedna oferta przez podmiot z nim związany, tj. Salezjańską Fundację Misyjną „Don Bosco”.

⁴⁰ W tym dwie z Caritas Polska i jedną (wspólną) z Polską Akcją Humanitarną i Caritas Polska i jedną z podmiotem związanym z Kościołem Katolickim, tj. z Salezjańską Fundacją Misyjną „Don Bosco”.

⁴¹ Z tego wartość umów z Caritas Polska wyniosła 1768,9 tys. zł i 1171,3 tys. zł, umowy (wspólnej) z Caritas Polska i Polską Akcją Humanitarną wyniosła 1716,0 tys. zł, a umowy z Salezjańską Fundacją Misyjną „Don Bosco” 625,0 tys. zł.

⁴² Z podmiotem związanym z Kościołem Katolickim, tj. Akademią Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu - Akademią Nauk Stosowanych.

podpisanych umów (16). Wartość umowy podpisanej z ww. podmiotem wyniosła 212,6 tys. zł, tj. 6,3% wartości wszystkich podpisanych umów (3 356,0 tys. zł).

- **w 2023 r.:** kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły 32 oferty, co stanowiło 7,6% wszystkich złożonych ofert (420). Z ww. podmiotami podpisano 21 umów, co stanowiło 18,4% wszystkich podpisanych umów (114). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 17 430,5 tys. zł, tj. 27% wartości wszystkich podpisanych umów (64 467,0 tys. zł).

Dofinansowanie dotyczyło konkursów:

- *Dyplomacja Publiczna 2023* - podmioty związane z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi złożyły dwie oferty⁴³, co stanowiło 1,1% wszystkich złożonych ofert (175). Z ww. podmiotami podpisano dwie umowy, co stanowiło 6,7% wszystkich podpisanych umów (30). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 225,0 tys. zł⁴⁴, tj. 6,2% wartości wszystkich podpisanych umów (3 610,0 tys. zł),

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2021*⁴⁵ - Kościół Katolicki złożył trzy oferty, co stanowiło 25% wszystkich złożonych ofert (12). Podpisano trzy umowy⁴⁶, co stanowiło 25% wszystkich podpisanych umów (12). Wartość umów wyniosła 2 432,9 tys. zł⁴⁷, tj. 19,8% wartości wszystkich podpisanych umów (12 261,0 tys. zł),

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2022*⁴⁸ - Kościół Katolicki złożył trzy oferty, co stanowiło 15% wszystkich złożonych ofert (20). Podpisano trzy umowy⁴⁹, co stanowiło 15% wszystkich podpisanych umów (20). Wartość umów wyniosła 2 834,6 tys. zł⁵⁰, tj. 17,6% wartości wszystkich podpisanych umów (16 118,0 tys. zł),

- *Polska Pomoc Rozwojowa 2023* - kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty złożyły 12 ofert⁵¹, co stanowiło 12,9% wszystkich złożonych ofert (93). Z podmiotami podpisano sześć umów⁵², co stanowiło 27,3% wszystkich podpisanych umów (22). Wartość umów

⁴³ Jeden podmiot związany z Kościołem Katolickim (Fundacja Lux Veritatis) i jeden związany z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym (Fundacja „Hagia Marina”).

⁴⁴ Wartość umowy podpisanej z Fundacją Lux Veritatis wyniosła 125,0 tys. zł, a umowy podpisanej z Fundacją „Hagia Marina” wyniosła 100,0 tys. zł.

⁴⁵ W roku 2023 realizowane były trzecie moduły projektów (w oparciu o odrębne umowy dotacji zawarte w roku 2023), wybrane do realizacji w konkursie PPR2021, które finansowane były w ramach budżetu państwa na rok 2023.

⁴⁶ Dwie umowy z Caritas Polska i jedną umowę z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej.

⁴⁷ Wartość umów zawartych z Caritas Polska wyniosła 248,8 tys. zł i 1 490,9 tys. zł, a wartość umowy zawartej z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej wyniosła 693,2 tys. zł.

⁴⁸ W roku 2023 realizowane były drugie moduły projektów (w oparciu o odrębne umowy dotacji zawarte w roku 2023), wybrane do realizacji w konkursie PPR2022, które finansowane były w ramach budżetu państwa na rok 2023.

⁴⁹ Po jednej umowie z: Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, Caritas Polska i Towarzystwem Salezjańskim – Inspektorią (Prowincja) św. Stanisława Kostki.

⁵⁰ Wartość umowy zawartej z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej wyniosła 533,5 tys. zł, zawartej z Caritas Polska wyniosła 1 949,9 tys. zł, a zawartej z Towarzystwem Salezjańskim – Inspektorią (Prowincja) św. Stanisława Kostki wyniosła 351,2 tys. zł.

⁵¹ Cztery oferty zostały złożone przez Kościół Katolicki, siedem przez podmioty związane z Kościołem Katolickim i jedna przez podmiot związany z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym.

⁵² Jedną umowę z Caritas Polska i jedną z Towarzystwem Salezjańskim – Inspektorią (Prowincja) św. Stanisława Kostki oraz dwie z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzi Świata i jedną umowę z Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej (tj. podmiotami związanymi z Kościołem Katolickim) oraz umowę z Fundacją „Hagia Marina” (związaną z Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym).

podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 4 674,7 tys. zł⁵³, tj. 31,4% wartości wszystkich podpisanych umów (14 902,0 tys. zł),

- *Pomoc Humanitarna 2023* – Kościół Katolicki oraz niektóre związane z nim podmioty złożyły dziewięć ofert⁵⁴, co stanowiło 12,7% wszystkich złożonych ofert (71). Z podmiotami podpisano pięć umów⁵⁵, co stanowiło 50% wszystkich podpisanych umów (10). Wartość umów podpisanych z ww. podmiotami wyniosła 6 962,6 tys. zł⁵⁶, tj. 64,9% wartości wszystkich podpisanych umów (10 734,0 tys. zł),

- *Edukacja globalna 2023* - podmiot związany z Kościołem Katolickim złożył jedną ofertę, co stanowiło 5,9% wszystkich złożonych ofert (17). Z podmiotem tym⁵⁷ podpisano umowę, co stanowiło 25% wszystkich podpisanych umów (4). Wartość umowy wyniosła 88,1 tys. zł, tj. 19% wartości wszystkich podpisanych umów (463,0 tys. zł),

- *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2022-2024*⁵⁸ - podmioty związane z Kościołem Katolickim złożyły dwie oferty, co stanowiło 6,3% wszystkich złożonych ofert (32). Podpisano jedną umowę⁵⁹, co stanowiło 6,3% wszystkich podpisanych umów (16). Wartość umowy wyniosła 212,6 tys. zł, tj. 6,3% wartości wszystkich podpisanych umów (3 382,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 5-84, 158-387, 1466-1469, 1674-1675)

3. W latach 2021-2023 w ramach części 45 – Sprawy zagraniczne udzielono finansowania kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz niektórym związanym z nimi podmiotom na podstawie umów w łącznej kwocie 5 172,0 tys. zł. Umowy te zawierane były wyłącznie przez placówki zagraniczne MSZ⁶⁰ i np.:

- Ambasada RP w Addis Abebie podpisała umowę⁶¹ z podmiotem *Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki*. Projekt realizowany był przez Szpital Kidane Mehret, którego celem było zwiększenie zakresu pomocy medycznej i zapewnienie dostępu do czystej wody ludności dotkniętej konfliktem zbrojnym w regionie w północnej Etiopii,
- Ambasada RP w Dar es Salaam podpisała umowę⁶² z podmiotem *Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej*. Projekt dotyczył zwiększenia szans edukacyjnych dzieci w Kurasini poprzez zapewnienie środków transportu. Zakupiono busa w celu przewożenia dzieci - uczniów przedszkola.

⁵³ Wartość umowy zawartej z Caritas Polska wyniosła 971,0 tys. zł, a umowy zawartej z Towarzystwem Salezjańskim – Inspektorią (Prowincją) św. Stanisława Kostki wyniosła 706,7 tys. zł. Wartość umów zawartych z Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzi Świata wyniosła: 853,5 tys. zł i 549,3 tys. zł, umowy zawartej z Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej wyniosła 956,2 tys. zł, a umowy zawartej z Fundacją „Hagia Marina” wyniosła 638,0 tys. zł.

⁵⁴ Pięć zostało złożonych przez Kościół Katolicki, a cztery przez podmioty z nim związane.

⁵⁵ Po jednej umowie z: Caritas Archidiecezji Lubelskiej, Caritas Polska, Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą Medyczną, Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej oraz Stowarzyszeniem Katolickim „Przyjaźń Jaworznicka” w Jaworznie.

⁵⁶ Wartość umowy z Caritas Archidiecezji Lubelskiej wyniosła 1 997,4 tys. zł, a umowy zawartej z Caritas Polska wyniosła 955,5 tys. zł. Wartość umowy zawartej z Fundacją Pomoc Maltańska – Maltańską Służbą Medyczną wyniosła 2 000,0 tys. zł, umowy zawartej z Fundacją im. Agnieszki Marczyńskiej wyniosła 1 305,0 tys. zł, a umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Katolickim „Przyjaźń Jaworznicka” w Jaworznie wyniosła 704,0 tys. zł.

⁵⁷ Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym – Młodzi Świata.

⁵⁸ W 2023 r. realizowany był drugi moduł projektu, w oparciu o odrębną umowę dotacji zawartą w roku 2022, wybraną do realizacji w konkursie RODM2022-2024, która finansowana była w ramach budżetu państwa na rok 2023.

⁵⁹ Umowę podpisano z podmiotem związanym z Kościołem Katolickim, tj. z Akademią Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu - Akademią Nauk Stosowanych.

⁶⁰ Kontrola nie obejmowała umów zawieranych przez placówki zagraniczne.

⁶¹ Na kwotę 25 000 USD.

⁶² Na kwotę 17 000 USD.

4. W latach 2021 - 2023 w MSZ nie stosowano umorzeń, odroczeń i nie rozkładano na raty należności od kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów.

(akta kontroli str. 42-51, 110-117)

OBSZAR

2. Udzielanie oraz weryfikowanie i zatwierdzanie rozliczenia dotacji dla kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórych związanych z nimi podmiotów

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Minister SZ zawarł 517 umów dotacji na łączną kwotę 403 795,7 tys. zł (w tym w 2021 r. - 176 umów na kwotę 106 098,9 tys. zł; w 2022 r. - 178 umów na kwotę 164 577,7 tys. zł; w 2023 r. - 163 umowy na kwotę 133 119,1 tys. zł). Spośród tych umów:

- 36 zostało zawartych z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi⁶³ (tj. 7,0% wszystkich umów na dotacje) na łączną kwotę 31 219,9 tys. zł, tj. 7,7% wartości (w tym w 2021 r. - 12 umów na kwotę 6 970,1 tys. zł; w 2022 r. - 14 umów na kwotę 14 351,7 tys. zł; w 2023 r. - 10 umów na kwotę 9 898,1 tys. zł);
- 29 zawarto z niektórymi podmiotami związanymi z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi (tj. 5,6% wszystkich umów na dotacje) na łączną kwotę 16 261,0 tys. zł, tj. 4% wartości wszystkich umów na dotacje (w tym w 2021 r. - 10 umów na kwotę 3 340,7 tys. zł; w 2022 r. - osiem umów na kwotę 5 387,9 tys. zł; w 2023 r. 11 na kwotę 7 532,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 92-117, 129-146)

2. Umowy dotacji zawarto z kościołami i innym związkami wyznaniowymi oraz niektórymi podmiotami z nimi związanymi, wyłonionymi w 12 otwartych konkursach ofert. Minister SZ nie udzielał kościołom i innym związkom wyznaniowym oraz niektórym podmiotom związanym z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi dotacji z pominięciem otwartego konkursu ofert.

W 2021 r. w wyniku rozstrzygnięć konkursów:

- *Pomoc Humanitarna 2021* wybrano do dofinansowania cztery oferty modułowe, przewidziane do realizacji w latach 2021-2022, na łączną kwotę 9 762,0 tys. zł. Zawarto cztery umowy na kwotę 4 480,8 tys. zł w 2021 r. i w ramach kontynuacji projektów cztery umowy na kwotę 5 281,2 tys. zł w 2022 r.,
- *Polska Pomoc Rozwojowa 2021* wybrano do dofinansowania 12 ofert (w tym dwie oferty modułowe przewidziane do realizacji w latach 2021-2022 i trzy oferty modułowe przewidziane do realizacji w latach 2021-2023) na łączną kwotę 10 499,0 tys. zł. Zawarto 12 umów na kwotę 4 910,7 tys. zł w 2021 r. i w ramach kontynuacji projektów pięć umów na kwotę 3 155,4 tys. zł w 2022 r. oraz trzy umowy na kwotę 2 432,9 tys. zł w 2023 r.,
- *Dyplomacja Publiczna 2021* wybrano do dofinansowania trzy oferty i zawarto trzy umowy na łączną kwotę 258,5 tys. zł,
- *Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą 2021 – Infrastruktura Polonijna* wybrano jedną ofertę i zawarto jedną umowę na kwotę 240,0 tys. zł.

⁶³ Uwzględniono osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych.

Ponadto w 2021 r. na podstawie dwóch ofert złożonych w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2019-2021* zawarto dwie umowy na łączną kwotę 420,8 tys. zł.

W 2022 r. w wyniku rozstrzygnięcia konkursów:

- *Dyplomacja Publiczna 2022* wybrano do dofinansowania dwie oferty i zawarto dwie umowy na łączną kwotę 195,3 tys. zł,
- *Pomoc Humanitarna 2022* wybrano do dofinansowania sześć ofert i zawarto sześć umów na łączną kwotę 7 688,9 tys. zł,
- *Polska Pomoc Rozwojowa 2022* wybrano do dofinansowania siedem ofert (w tym trzy oferty modułowe przewidziane do realizacji w latach 2022-2023). Zawarto cztery umowy na kwotę 3 206,2 tys. zł w 2022 r. i w ramach kontynuacji projektów trzy umowy na kwotę 2 834,6 tys. zł w 2023 r.,
- *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2022-2024* wybrano do dofinansowania jedną ofertę przewidzianą do realizacji w latach 2022-2023. Zawarto jedną umowę na kwotę 212,6 tys. zł w 2022 r. i w ramach kontynuacji projektu jedną umowę na kwotę 212,6 tys. zł w 2023 r.

W 2023 r. w wyniku rozstrzygnięć konkursów:

- *Pomoc Humanitarna 2023* wybrano do dofinansowania pięć ofert i zawarto pięć umów na kwotę 6 962,6 tys. zł w 2023 r.,
- *Polska Pomoc Rozwojowa 2023* wybrano do dofinansowania sześć ofert i zawarto sześć umów na kwotę 4 674,7 tys. zł w 2023 r.,
- *Dyplomacja Publiczna 2023* wybrano do dofinansowania dwie oferty i zawarto dwie umowy na kwotę 225,0 tys. zł w 2023 r.,
- *Edukacja Globalna 2023* wybrano do dofinansowania jedną ofertę i zawarto jedną umowę na kwotę 88,1 tys. zł. w 2023 r.

(akta kontroli str. 5-23, 92-117, 129-146)

3.1. W ramach kontroli udzielania dotacji w trybie otwartego konkursu ofert, badaniem objęto trzy⁶⁴ z 12 konkursów przeprowadzonych w okresie 2021-2023 tj. *Dyplomacja Publiczna 2021*, *Pomoc Humanitarna 2021* i *Pomoc Rozwojowa 2022*.

W przypadku wszystkich trzech konkursów ogłoszenia zostały opublikowane, stosownie do art. 13 ust. 3 udpp, na stronie BIP MSZ – Portal Gov.pl (www.gov.pl) i zamieszczone w siedzibie MSZ. Ogłoszenia zawierały wszystkie wymagane przez art. 13 ust. 2 udpp informacje. Zgodnie z art. 13 ust. 1 udpp konkursy ogłoszono na co najmniej 21 dni przed upływem terminu na składanie ofert.

(akta kontroli str. 85-109, 210-387, 1480-1601, 1664-1665, 4076-4087)

Ustalono, że konkursy *Pomoc Humanitarna 2021* i *Polska Pomoc Rozwojowa 2022* zostały ogłoszone przez MSZ dopiero 21 czerwca 2021 r.⁶⁵ i 16 maja 2022 r.⁶⁶, tj. odpowiednio 94 i 161 dni po przyjęciu planów współpracy rozwojowej na dany rok.

W kwestii terminów ogłoszenia ww. konkursów, Dyrektor Departamentu Współpracy Rozwojowej (dalej: DWR) poinformowała, że *daty ogłoszenia konkursów Pomoc*

⁶⁴ Pozostałych dziewięciu konkursów nie objęto szczegółowym badaniem z uwagi na fakt, że były one objęte kontrolami: P/23/006 Realizacja zadań publicznych w zakresie wspierania Polonii i Polaków za granicą; Wykonania budżetu państwa w 2021 r., 2022 r. i 2023 r. w cz. 45 – Sprawy zagraniczne; P/24/003 Realizacja „Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej na lata 2021-2030. Solidarność dla rozwoju”.

⁶⁵ Konkurs został przeprowadzony w oparciu o Plan współpracy rozwojowej w 2021 r., przyjęty 19 marca 2021 r.

⁶⁶ Konkurs został przeprowadzony w oparciu o Plan współpracy rozwojowej w 2022 r., przyjęty 6 grudnia 2021 r.

humanitarna 2021 i Polska Pomoc Rozwojowa 2022 wynikały z decyzji podjętych przez nadzorującego wiceministra.

(akta kontroli str. 151-155, 210-262, 1466, 1541-1588, 2651-2705)

Do dnia podpisania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ówczesny członek kierownictwa MSZ Pan Paweł Jabłoński nie udzielił odpowiedzi.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 5 ust. 3 udpp współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 udpp odbywa się m.in. na zasadzie efektywności. Przy założeniu, że zlecone zadania miały zostać zrealizowane do końca roku kalendarzowego⁶⁷, biorąc pod uwagę terminy rozstrzygnięcia konkursów, tj. wrzesień i terminy podpisania umów, tj. październik-listopad⁶⁸, okres realizacji zadań wynosił od jednego do trzech miesięcy⁶⁹. Zdaniem NIK, przyjęcie przez MSZ praktyki ogłaszania konkursów w połowie roku, co powoduje, że ich rozstrzygnięcie następuje pod koniec trzeciego kwartału danego roku, przeczy zasadom współpracy, wyrażonym w art. 5 ust. 3 udpp. Skutkuje to bowiem tym, że organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 udpp, otrzymują środki finansowe dopiero w IV kwartale danego roku. W efekcie organizacje te mają niewiele czasu na realizację zadań lub zmuszone są do sfinansowania realizacji zadań z własnych zasobów. Przy czym rozpoczęcie realizacji zadania przed rozstrzygnięciem konkursu niesie za sobą duże ryzyko nieotrzymania dofinansowania z powodu wcześniejszego zakończenia i rozliczenia projektu.

3.2. Do opiniowania ofert w ramach organizowanych konkursów Minister SZ powołał komisje konkursowe⁷⁰, w skład których wchodziła przedstawiciele MSZ oraz osoby wskazane przez organizacje pozarządowe, zgodnie z art. 15 ust. 2c i 2d udpp. Do zadań komisji konkursowych należało: przeprowadzenie analizy ofert, ich zaopiniowanie oraz przedłożenie protokołu końcowego wraz z rekomendacją do przyznania dotacji, a także proponowanymi kwotami dotacji, właściwym członkom kierownictwa MSZ⁷¹. Komisje opiniowały oferty zgodnie z procedurą wewnętrzną, tj. zarządzeniem nr 26.

(akta kontroli str. 210-387, 1375-1405, 1466-1468, 1535-1540, 2706-2748)

Ustalono, że w celu realizacji obowiązku wynikającego z art. 15 ust. 2f udpp, wszyscy członkowie komisji konkursowych uczestniczący w opiniowaniu ofert złożyli oświadczenia o braku konfliktu interesów, zgodnie ze wzorem określonym w zarządzeniu nr 26.

(akta kontroli str. 309-333, 1471-1473, 1505-1522, 2768-2769, 2920-2923, 4070-4072)

Badanie dokumentacji trzech konkursów wykazało, że zgodnie z procedurą konkursową dla danego konkursu oraz regulaminem prac komisji, wszystkie oferty, które wpłynęły do MSZ były weryfikowane pod względem formalnym (m.in. sprawdzano uprawnienia oferenta do ubiegania się o dotację, termin złożenia oferty, sporządzenie wymaganych załączników do oferty). Oferty zaopiniowane negatywnie pod względem formalnym zostały odrzucone bez dokonywania oceny

⁶⁷ Z wyjątkiem czterech spośród 24 badanych umów.

⁶⁸ Np. umowa nr DWR/PH 2021/016/2/2021 podpisana 23 listopada 2021 r. (w ramach konkursu Pomoc Humanitarna 2021) - realizacja zadania do 31 grudnia 2021 r.

⁶⁹ W przypadku siedmiu umów okres realizacji wynosił trzy miesiące, a w przypadku dwóch umów okres realizacji wynosił dwa miesiące (od podpisania umowy do końca roku).

⁷⁰ W formie decyzji wydanej na podstawie § 4 ust. 1 zarządzenia nr 26.

⁷¹ W przypadku wybranych do badania konkursów *Pomoc Humanitarna 2021 i Polska Pomoc Rozwojowa 2022* Podsekretarzowi Stanu Pawłowi Jabłońskiemu, a w przypadku konkursu *Dyplomacja Publiczna 2021* Sekretarzowi Stanu Szymonowi Sękowskiemu vel Sękowi.

merytorycznej. Oceny merytorycznej ofert zaopiniowanych pozytywnie pod względem formalnym dokonywano w oparciu o kryteria określone w regulaminie konkursu.

(akta kontroli str. 210-387, 1475, 1475, 1480-1504, 1523-1534, 2749-2783)

Zgodnie z procedurami określonymi w regulaminach objętych badaniem konkursów, przewodniczący komisji, we współpracy z członkami komisji, sporządził protokół końcowy z przebiegu prac komisji, w którym zawarto oceny każdej złożonej oferty. Załącznikami do protokołu były m.in. tabele Excel zawierające listę ofert rekomendowanych do otrzymania dotacji, listę ofert rezerwowych oraz listę ofert zaopiniowanych negatywnie pod względem formalnym. Prace komisji⁷² trwały od 51 do 85 dni.

(akta kontroli str. 202-387, 1495-1601, 2784-2908)

3.3. W każdym z badanych konkursów właściwy członek kierownictwa MSZ, na podstawie § 17 ust. 1 zarządzenia nr 26, dokonał wyboru do dofinansowania ofert z przedstawionych przez komisję konkursową list ofert rekomendowanych i rezerwowych będących załącznikami do przekazanego protokołu końcowego. Wyboru dokonano bez jakiegokolwiek uzasadnienia tych decyzji.

W przypadku konkursu *Pomoc Humanitarna 2021* Podsekretarz Stanu dokonał, bez uzasadnienia, wyboru sześciu spośród siedmiu ofert rekomendowanych przez komisję konkursową oraz dokonał wyboru czterech ofert z listy rezerwowej (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1491-1494, 2909-2919)

W przypadku konkursu *Polska Pomoc Rozwojowa 2022* Podsekretarz Stanu dokonał, bez uzasadnienia, wyboru 24 ofert spośród 27 ofert rekomendowanych przez komisję konkursową oraz zaakceptował wybór dwóch ofert z listy rezerwowej (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 202-371, 1471-1475)

W przypadku konkursu ofert *Dyplomacja Publiczna 2021* Sekretarz Stanu, bez uzasadnienia, zdecydował o odrzuceniu ośmiu ofert z listy rekomendowanych projektów, obniżeniu kwoty dotacji 16 projektom z tej listy i podwyższeniu kwoty dotacji dwóm projektom. Jednocześnie zdecydował o przyznaniu dotacji 14 projektom z listy rezerwowej (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 168-172, 2909-2919, 2931-2933)

3.4. Wyniki badanych konkursów ogłaszano 16 kwietnia 2021 r.⁷³, 29 września 2021 r.⁷⁴ i 2 września 2022 r.⁷⁵, tj. niezwłocznie po dokonaniu wyboru ofert, zgodnie z art. 15 ust. 2j udpp, tj. w BIP, na stronie internetowej MSZ, a także w siedzibie MSZ. Ogłoszenia te zawierały informacje, o których mowa w art. 15 ust. 2h udpp, w tym: nazwę oferenta, nazwę zadania publicznego oraz wysokość przyznanych środków publicznych.

(akta kontroli str. 379-387, 1486-1490, 2920-2930, 4082-4087)

4. Kontrolą objęto 14 wybranych do dofinansowania ofert i zawarte, na ich podstawie, z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi⁷⁶ 24 umowy dotacji⁷⁷ na łączną kwotę 19 294,2 tys. zł. Badanie wykazało, że:

⁷² Okres od ogłoszenia konkursu do podpisania protokołu końcowego z przebiegu prac komisji.

⁷³ Konkurs *Dyplomacja Publiczna 2021*.

⁷⁴ Konkurs *Pomoc Humanitarna 2021*.

⁷⁵ Konkurs *Polska Pomoc Rozwojowa 2022*.

⁷⁶ Z uwzględnieniem osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych.

⁷⁷ Dobór celowy według osądu kontrolera.

- dwie z 14 zbadanych ofert realizacji zadania publicznego, zostały sporządzone na udostępnionym przez MSZ formularzu ofert niezgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie wzorów ofert, tj. niezawierającym deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*),
- 12 umów zostało zawartych z beneficjentami po ogłoszeniu wyników konkursów bez zbędnej zwłoki, natomiast w przypadku 12 umów zostały one zawarte w terminach od 32 do 70 dni od ogłoszenia wyników konkursu (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*),
- umowy zawierały wszystkie elementy wymagane art. 151 ust. 2 ufp, w tym m.in. opis zadania, cel na jaki dotacja została przyznana oraz termin wykonania, wysokość udzielonej dotacji i tryb płatności, termin wykorzystania dotacji, tryb kontroli wykonywania zadania, termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji, a także zawierały załączniki wynikające z wymogów określonych w regulaminie konkursu. W umowach określono także początkowy termin poniesienia wydatków, który był wcześniejszy, niż dzień podpisania umowy, co umożliwiało uwzględnienie w sprawozdaniu końcowym wydatków, poniesionych przed podpisaniem umowy,
- środki finansowe na realizację wszystkich badanych zadań publicznych zostały przekazane w terminie i na zasadach określonych w umowach dotacji, tj. w ciągu 30 dni od daty zawarcia umowy,
- beneficjenci złożyli oświadczenia, że wydatki ponoszone w projekcie ze środków z dotacji nie były finansowane z innych źródeł,
- dla wszystkich umów zostały sporządzone Karty umowy dotacji zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 7 do zarządzenia nr 26,
- sprawozdania końcowe z realizacji zadań publicznych zostały złożone w terminie (z wyjątkiem dwóch, które złożono jeden dzień po terminie⁷⁸) i formie określonych w umowie,
- zatwierdzanie sprawozdań końcowych następowało po weryfikacji danych wykazanych w sprawozdaniach (m.in. w oparciu o wykaz faktur i rachunków wraz z opisem poszczególnych wydatków oraz wykaz list płac) pod kątem zgodności wydatków z umową,
- zatwierdzenie rozliczenia dotacji dokonywane było w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp,
- w 16 przypadkach zleceniobiorcy dokonali zwrotów dotacji na łączną kwotę 423,8 tys. zł,
- w pięciu przypadkach MSZ, zgodnie z § 11 ust. 7 i 8 umów dotacji, przeprowadził wizyty monitorujące w miejscu realizacji projektów, w tym:
 - jedna z tych wizyt została przeprowadzona w czasie, gdy nie zostały jeszcze poniesione wydatki ze środków z dotacji, co było działaniem niecelowym (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*),
 - w przypadku trzech innych wizyt monitorujących, MSZ nie poinformował zleceniobiorcy o wynikach tych monitoringów, co było niezgodne z § 11 ust. 9 umów dotacji (co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

⁷⁸ W tej sprawie MSZ złożył wniosek o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ale odmówiono wszczęcia postępowania.

(akta kontroli str. 5-117, 151-155, 173-186, 194-209, 262-1373, 1456-1465, 1471-1475, 1666-2650, 2934-4062, 4073-4102)

W latach 2021 - 2023 w MSZ nie wystąpiły przypadki rozwiązania umowy o realizację zadania publicznego z przyczyn leżących po stronie beneficjentów, będących kościołami i innymi związkami wyznaniowymi lub związanymi z nimi podmiotami.

W latach 2021-2023 w MSZ nie wystąpiły przypadki niezaakceptowania sprawozdania z wykonania zadania publicznego przez kościoły i inne związki wyznaniowe oraz niektóre związane z nimi podmioty.

(akta kontroli str. 118-128)

5. W latach 2021-2023 w ramach działań nadzorczych i kontrolnych Minister SZ, na podstawie art. 17 udpp, a także zgodnie z § 25 zarządzenia nr 26, przeprowadzał kontrolę 10% dotacji udzielonych w każdym roku, która polegała na analizie źródłowej dokumentacji księgowej.

Ponadto na podstawie uprawnień wynikających z § 11 umów dotacji, Minister SZ mógł przeprowadzić monitoring projektów finansowanych ze środków z dotacji, m.in. w formie wizyt przedstawicieli MSZ w miejscu realizacji projektu. W okresie objętym kontrolą Minister SZ nie przeprowadził żadnej kontroli u beneficjentów w miejscu realizacji projektów.

W ramach ww. działań Minister SZ w latach 2021-2023, przeanalizował źródłową dokumentację księgową 54 umów dotacji (19 z 2021 r., 18 z 2022 r. oraz 17 z 2023 r.) oraz objął monitoringiem realizację 200 projektów (w 2021 r. 65, w 2022 r. 67, a w 2023 r. 68).

Dyrektor Generalny SZ wyjaśnił, że w większości przypadków w wyniku kontroli dokumentacji źródłowej i przeprowadzonych monitoringów nie stwierdzono istotnych uchybień. W jednym przypadku Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą zawarł ze stowarzyszeniem porozumienie o rozwiązaniu umowy dotacji⁷⁹, na mocy którego zleceniobiorca zwrócił MSZ należne środki z dotacji wraz z odsetkami. Głównym powodem rozwiązania umowy był znaczny wzrost cen materiałów i robocizny w trakcie realizacji zadania, który uniemożliwił jego wykonanie i osiągnięcie zakładanych rezultatów.

Ustalono, że w odniesieniu do 65 umów zawartych w latach 2021-2023 z osobami prawnymi kościoła i innymi związkami wyznaniowymi oraz niektórymi związanymi z nimi podmiotami⁸⁰, wytypowanych do kontroli dokumentacji źródłowej zostało sześć umów (w tym jedna z 2021 r., trzy⁸¹ z 2022 r. i dwie⁸² z 2023 r.) oraz przeprowadzono 12 wizyt monitorujących (w 2021 r. – cztery, w 2022 r. – trzy, w 2023 r. – pięć) u beneficjentów tych umów. W ww. okresie nie przeprowadzono żadnej kontroli u beneficjentów w miejscu realizacji projektów.

(akta kontroli str. 118-128, 1082-1357, 1456-1465, 4063-4069)

W wyniku trzech ww. zakończonych kontroli dokumentacji źródłowej stwierdzono, że w dwóch przypadkach beneficjenci dotacji, będący podmiotami związanymi z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi, wykorzystali część dotacji niezgodnie z warunkami umowy⁸³. W jednym przypadku⁸⁴ wskazano uwagi dotyczące

⁷⁹ Nr 37/2022/DWPPG/M2 zawartej 22 marca 2022 r.

⁸⁰ Dotyczy podmiotów wybranych w otwartych konkursach ofert.

⁸¹ Jedna z kontroli nie została zakończona.

⁸² Obie kontrole nie zostały zakończone.

⁸³ W kwotach: 18,0 tys. zł w przypadku projektu nr DWR/PH 2021/002/2/2022 oraz 1,18 zł w przypadku projektu nr DWR/PPR 2021/087/1/2021.

⁸⁴ Projekt nr DWR/PPR2022/034/2/2022.

dokumentacji projektu, które nie miały wpływu na zatwierdzoną kwotę dotacji. W efekcie przeprowadzonej analizy dokumentacji źródłowej nie wystąpiły przypadki rozwiązania umowy z beneficjentem.

W wyniku przeprowadzonych 11 z 12 wizyt monitorujących, stwierdzono, że nie było konieczności występowania do beneficjentów o zwrot środków z przekazanej dotacji, nie wystąpiły także przypadki rozwiązania umowy z beneficjentem. Skutkiem jednego przeprowadzonego monitoringu⁸⁵, na etapie akceptacji sprawozdania końcowego z realizacji projektu w 2023 r., było wykazanie kwoty 256,57 zł tytułem niewykorzystanych środków dotacji.

(akta kontroli str. 118-128, 4063-4069)

W kwestii nieprzeprowadzania kontroli w miejscu realizacji zadania u beneficjentów będących osobami prawnymi kościołów i innych związków wyznaniowych oraz niektórymi związanymi z nimi podmiotami, Dyrektor Generalny SZ wyjaśnił m.in., że kontrole nie były przeprowadzane na miejscu w 2021 r. z uwagi na panującą w tym czasie epidemię. Ponadto wyjaśnił, że *Działania nadzorczo-kontrolne w odniesieniu do udzielonych dotacji były podejmowane w oparciu o postanowienia umowy dotyczące kontroli i monitoringu. Rodzaj czynności oraz ich częstotliwość były uzależnione od specyfiki poszczególnych projektów oraz od posiadanych informacji o stanie realizacji projektu pozyskanych w trakcie bieżących kontaktów opiekunów projektów z dotowanymi. W związku z tym planowanie kontroli odbywało się na poziomie poszczególnych projektów. W ramach prowadzonych działań dokonywana była ocena stopnia realizacji zadań. Badano prawidłowość wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem w aspekcie merytorycznym bez szczegółowej analizy dokumentacji finansowej. W trakcie bieżących kontaktów opiekunów projektów z dotowanymi (wymiana pism, korespondencja elektroniczna, telefon) opiekunowie co do zasady byli informowani o wysokości wykorzystania dotacji w kontekście stopnia realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania ze środków dotacji. W trakcie oceny stopnia realizacji zadań prowadzonej w ww. formach (bieżące kontakty, monitoring) badano prawidłowość wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem w aspekcie merytorycznym bez analizy dokumentacji finansowej. Ostateczna ocena prawidłowości wykorzystania dotacji każdorazowo dokonywana jest w zatwierdzeniu rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym (akceptacja sprawozdania z wykonania projektu). Kontrola pod względem finansowym przeprowadzana jest na etapie zatwierdzania sprawozdań z wykonania projektu.*

(akta kontroli str. 118-128)

6. Badanie efektów i rezultatów wykazanych w sprawozdaniach końcowych z realizacji objętych kontrolą 24 projektów⁸⁶ wykazało, że:

- w sprawozdaniu końcowym zleceniobiorca użył tych samych określeń i wskaźników, co w ofercie,
- efekty rzeczowe i zakładane cele w projektach były weryfikowane przez DWR i Departament Dyplomacji Kulturalnej i Promocji Polski⁸⁷ na etapie weryfikacji złożonych sprawozdań końcowych,
- według danych i informacji wykazanych w sprawozdaniach końcowych, cele i efekty określone w ofercie zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 388-1357, 1676-2650, 2934-4062)

⁸⁵ Dotyczącego projektu nr BPZZ-123/2023.

⁸⁶ Zgodnie z założeniami kontroli badanie efektów i rezultatów przeprowadzono w MSZ na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach beneficjentów. NIK nie prowadziła kontroli na miejscu realizacji zadania u beneficjenta.

⁸⁷ Poprzednio Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej.

W sprawozdaniach wykazano, że w wyniku realizacji projektów objętych badaniem m.in. przeprowadzono działania mające na celu podniesienie poziomu opieki okołoporodowej w okręgu Mororoni (Tanzania), poprzez zakup m.in. mebli i sprzętu medycznego do szpitala położniczego w Kwa Ugoro; zakupiono nowoczesne wyposażenie dla Salezjańskiego Centrum Kształcenia Zawodowego w Betlejem (Palestyna), co wpłynęło na podniesienie jakości kształcenia zawodowego w zawodach: elektryk, stolarz oraz projektowanie graficzne i marketing cyfrowy. W przypadku projektów realizowanych w Tanzanii pn. *Lepsze jutro osób z albinizmem - TANGA SMA*, w celu przeciwdziałania formom przemocy wobec osób z albinizmem, podjęto działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i wyeliminowanie przemocy fizycznej oraz usunięcie barier w dostępie do edukacji i życia społecznego poprzez: zabezpieczenie i łatwiejszy dostęp do terenów przynależnych do domu Tanga (samowystarczalny funkcjonujący dom będący schronieniem dla dzieci i młodzieży z albinizmem) – postawiono ogrodzenie i ułożono drogę, co wsparło rozwój przedsiębiorczości rolno-sadowniczej (m.in. zakupiono sadzonki do upraw warzyw i owoców) i naukę szycia (zakupiono maszyny do szycia) oraz zwiększono m.in. samowystarczalność energetyczną (zakupiono panele i baterie fotowoltaiczne). Projekt *Wielkie powroty – O dziełach sztuki, zbiorach bibliotecznych, archiwalnych i świętościach polskiego prawosławia utraconych i wywiezionych w czasie I i II Wojen Światowych*, realizowany przez Stauropigialny Klasztor pw. Świętego Onufrego w Jabłecznej, pozwolił zaprezentować szeroki zakres oraz wielodziałową problematykę strat wojennych poniesionych przez prawosławne dziedzictwo Polski w okresie dwóch wojen światowych. W ramach tego projektu zorganizowano konferencję naukową, na której 38 prelegentów z sześciu krajów (Polski, Rosji, Czech, Ukrainy, Białorusi i Litwy) przedstawiło opis prowadzonych badań i aktualny stan wiedzy z zakresu historii, historii sztuki, muzykologii, kampanologii, slawistyki, archeologii oraz muzealnictwa. Efektem projektu było także opublikowanie nagrań wszystkich wygłoszonych na konferencji referatów oraz licząca ponad 800 stron publikacja pokonferencyjna zawierająca 43 teksty naukowe. Jak wskazano w sprawozdaniu końcowym, realizacja projektu pozwoliła odnaleźć nieznane dotychczas zabytki kultury polskiej, znajdujące się w zagranicznych zbiorach, a także umożliwiła nawiązanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, stając się przy tym przyczynkiem do budowania porozumienia międzykulturowego i międzynarodowego.

(akta kontroli str. 1082-1357, 2283-2424)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podejmowanie przez członków kierownictwa MSZ decyzji o odrzucaniu ofert rekomendowanych przez komisje konkursowe i przyznawanie dofinansowania w formie dotacji organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 udpp znajdującym się na listach rezerwowych, bez podania uzasadnienia, co było nierzetelne.

Zarówno w zarządzeniu nr 26, jak i w regulaminach konkursów m.in. *Pomoc Humanitarna 2021*, *Dyplomacja Publiczna 2021* i *Polska Pomoc Rozwojowa 2022*, nie określono zasad wyboru przez członków kierownictwa MSZ beneficjentów dotacji, których oferty zostały umieszczone przez komisję konkursową na listach rekomendowanych do udzielenia dotacji oraz na listach ofert rezerwowych. W § 17 ust. 1 zarządzenia nr 26 wskazano, że właściwy członek kierownictwa, na podstawie przekazanego przez komisję protokołu końcowego, podejmuje decyzję o udzieleniu lub odmowie udzielenia dotacji oferentowi lub oferentom umieszczonym

na liście ofert rekomendowanych do udzielenia dotacji oraz na liście ofert rezerwowych, jeśli jest przewidziana w regulaminie konkursu.

NIK ustaliła, że do dofinansowania z list rezerwowych zostały wybrane projekty, które otrzymały mniej punktów niż inne projekty umieszczone na tych listach, a ponadto wystąpiły przypadki, że dofinansowania nie otrzymały projekty, które znajdowały się na listach rekomendowanych. Jednocześnie brak było uzasadnienia ich wyboru do dofinansowania lub nieudzielenia dofinansowania.

W przypadku konkursu *Pomoc Humanitarna 2021* Podsekretarz Stanu Paweł Jabłoński podjął decyzję o nieudzieleniu dofinansowania dla oferty z listy rekomendowanej, która uzyskała 96,5 pkt⁸⁸ (trzecia z najwyższą liczbą punktów) oraz o udzieleniu dofinansowania dla czterech ofert z listy rezerwowej, które uzyskały odpowiednio 75,5 pkt, 71,5 pkt, 69,5 pkt i 67,5 pkt⁸⁹. Nie udzielił natomiast dofinansowania ofertom, które znajdowały się również na liście rezerwowej i otrzymały większą liczbę punktów, tj. 87 pkt⁹⁰, 81 pkt⁹¹, 78,5 pkt⁹² i 76 pkt⁹³.

Odnośnie konkursu *Pomoc Humanitarna 2021*, Dyrektor DWR wyjaśniła, że *Departament Współpracy Rozwojowej przekazał protokół z prac komisji konkursowej razem z listą ofert rekomendowanych do dofinansowania Ministrowi Pawłowi Jabłońskiemu, który podjął ostateczną decyzję o przyznaniu dotacji. DWR nie otrzymał od Ministra uzasadnienia decyzji dotyczącej nieudzielenia dofinansowania ofercie (...) oraz wskazania do dofinansowania oferty (...) oraz oferty (...). Informacja odnośnie tych ofert została odnotowana w komentarzu Ministra Pawła Jabłońskiego w Elektronicznym Obiegu Dokumentów (...). Informacja o decyzji Ministra odnośnie dofinansowania dodatkowo oferty (...) oraz oferty (...) została przekazana pracownikom DWR poprzez ówczesną dyrekcję departamentu drogą mailową również bez jej uzasadnienia (...).*

(akta kontroli str. 173-190, 1486-1663, 2659-2670)

Ówczesna Przewodnicząca komisji konkursowej wyjaśniła, że *od prawie półtora roku nie pracuję w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, co oznacza, że nie mam dostępu ani do dokumentów, ani korespondencji elektronicznej, ani żadnych innych informacji pozwalających z zupełną pewnością odnieść się do Państwa pytań. Natomiast z całą pewnością chciałabym podkreślić, że wszelkie czynności podejmowane przeze mnie były oparte o obowiązujące przepisy (...). Projekt decyzji Ministra Spraw Zagranicznych dotyczący wyboru podmiotów do dofinansowania, zgodnie z pkt 9.16 Regulaminu konkursu „Decyzję o udzieleniu lub odmowie udzielenia dotacji podejmuje Minister Spraw Zagranicznych” jest sporządzany na polecenie właściwego członka kierownictwa oraz w jego imieniu przez Departament Współpracy Rozwojowej i przekazywany do jego akceptacji. Ani Departament Współpracy Rozwojowej, ani Komisja nie podejmuje decyzji o udzieleniu lub odmowie udzielenia dotacji. Zadaniem komisji natomiast jest sporządzenie protokołu końcowego w zakresie wyłącznie rekomendacji. Minister Spraw Zagranicznych nie ma obowiązku uzasadniać swojej decyzji. Ponadto wyjaśniła, że (...) Wszelka dokumentacja dotycząca konkursu Pomoc Humanitarna 2021 według mojej wiedzy znajduje się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Zgodnie z punktem 9.16 Regulaminu konkursu, przed podjęciem decyzji Minister Spraw Zagranicznych może zwrócić się*

⁸⁸ DWR/PH 2021/005/2.

⁸⁹ DWR/PH 2021/019/2, DWR/PH 2021/028/2, DWR/PH 2021/002/2, DWR/PH 2021/024/2.

⁹⁰ DWR/PH 2021/022/2.

⁹¹ DWR/PH 2021/026/2.

⁹² DWR/PH 2021/010/2.

⁹³ DRW/PH 2021/015/2.

do Komisji o dodatkową opinię w odniesieniu do poszczególnych projektów, natomiast nie ma takiego obowiązku.

(akta kontroli str. 156-167, 4103-4105)

Do dnia podpisania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ówczesny członek kierownictwa MSZ Pan Paweł Jabłoński nie udzielił odpowiedzi.

(akta kontroli str. 156-167)

W przypadku konkursu *Polska Pomoc Rozwojowa 2022*, Podsekretarz Stanu Paweł Jabłoński podjął decyzję o nieudzieleniu dofinansowania dla trzech ofert z listy rekomendowanej, które otrzymały 85 pkt⁹⁴, 75,5 pkt⁹⁵ i 53 pkt⁹⁶ oraz o udzieleniu dofinansowania dla dwóch ofert z listy rezerwowej⁹⁷, które uzyskały odpowiednio 57,5 pkt i 68,5 pkt. Natomiast nie udzielił dofinansowania 15 ofertom, które umieszczono na ww. liście rezerwowej i otrzymały wyższą liczbę punktów, tj. dziewięciu ofertom⁹⁸ ocenionym od 59 pkt do 68 pkt i sześciu ofertom⁹⁹ ocenionym od 69,5 pkt do 77 pkt. Ponadto ww. Podsekretarz Stanu zaakceptował wybór komisji konkursowej, dotyczący oferty DWR/PPR2022(jst)/002/1, która była najniżej oceniona na liście rekomendowanej (35 pkt), mimo, iż na liście rezerwowej najniższa oceniona oferta¹⁰⁰ otrzymała więcej punktów, tj. 38 pkt.

(akta kontroli str. 210-387, 1471-1475, 4084-4087)

Ówczesna Przewodnicząca komisji konkursowej udzieliła tożsamych wyjaśnień jak w przypadku konkursu *Pomoc Humanitarna 2021*.

(akta kontroli str. 4103-4105)

Do dnia podpisania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ówczesny członek kierownictwa MSZ Pan Paweł Jabłoński nie udzielił odpowiedzi.

(akta kontroli str. 156-167)

W przypadku konkursu ofert *Dyplomacja Publiczna 2021*, przewodniczący komisji konkursowej przekazał do akceptacji Sekretarzowi Stanu Szymonowi Szynkowskiemu vel Sękowi protokół końcowy prac komisji konkursowej, który zawierał listę 44 ofert rekomendowanych przez komisję do przyznania dotacji w trzech obszarach konkursu oraz listę 41 ofert rezerwowych. Sekretarz Stanu zdecydował o nieudzieleniu dotacji ośmiu ofertom¹⁰¹ (oferty otrzymały od 70 do 93 pkt) z listy ofert rekomendowanych i udzieleniu dotacji 14 projektom¹⁰² (oferty te otrzymały od 50 do 72 pkt) z listy ofert rezerwowych. Jednocześnie Sekretarz Stanu zdecydował o obniżeniu rekomendowanych przez komisję konkursową kwot dotacji 16 projektom¹⁰³ z listy ofert rekomendowanych (w tym jednemu podmiotowi związanemu ze związkami wyznaniowymi tj. Fundacji Ochrony Dziedzictwa

⁹⁴ DWR/PPR2022/038/3.

⁹⁵ DWR DWR/PPR2022/022/3.

⁹⁶ DWR/PPR2022/044/2.

⁹⁷ DWR/PPR2022/026/3 i DWR/PPR2022/039/3.

⁹⁸ Odpowiednio oferty o nr.: DWR/PPR2022/001/2, DWR/PPR2022/019/2, DWR/PPR2022/056/2, DWR/PPR2022/025/1, DWR/PPR2022/054/3, DWR/PPR2022/013/1, DWR/PPR2022/053/3, DWR/PPR2022/059/3, DWR/PPR2022/009/1.

⁹⁹ Odpowiednio oferty o nr.: DWR/PPR2022/049/1, DWR/PPR2022/030/2, DWR/PPR2022/069/1, DWR/PPR2022/015/3, DWR/PPR2022/007/1, DWR/PPR2022/011/1.

¹⁰⁰ DWR/PPR2022/064/2.

¹⁰¹ Oferty nr 20 DP, 72DP, 60 DP, 206 DP, 213 DP, 203 DP, 318 DP, 302 DP, które otrzymały odpowiednio: 88 pkt, 83 pkt, 74 pkt, 78,5 pkt, 75,5 pkt, 70 pkt, 93 pkt i 76 pkt.

¹⁰² Oferty nr 22 DP, 90 DP, 10 DP, 56 DP, 71 DP, 216 DP, 219 DP, 207 DP, 214 DP, 308 DP, 307 DP, 328 DP, 332 DP i 334 DP, które otrzymały odpowiednio 72 pkt, 71 pkt, 64 pkt, 58 pkt, 55 pkt, 65 pkt, 64,5 pkt, 60,5 pkt, 59 pkt, 55 pkt, 54,5 pkt, 50,5 pkt, 50,5 pkt i 50 pkt.

¹⁰³ Oferty nr 4 DP, 59 DP, 95 DP, 49 DP, 79 DP, 220 DP, 226 DP, 221 DP, 227 DP, 204 DP, 325 DP, 304 DP, 303 DP, 302 DP, 330 DP, 329 DP.

Żydowskiego z kwoty 109,5 tys. zł na kwotę 86,5 tys. zł) i podwyższeniu kwoty dotacji dwóm projektom¹⁰⁴ z tej listy.

(akta kontroli str. 2909-2919)

Do dnia podpisania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ówczesny członek kierownictwa MSZ Pan Szymon Szynkowski vel Sęk nie udzielił odpowiedzi

(akta kontroli str. 168-172)

NIK nie kwestionuje prawa do udzielenia przez Ministra SZ dotacji projektom znajdującym się na liście rekomendowanej i liście rezerwowej. Jednakże zmienianie wyników otwartych konkursów oraz brak uzasadnienia dla decyzji o udzieleniu bądź odmowie udzielenia dofinansowania w formie dotacji organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 udpp, nie zapewnia realizacji zasady uczciwej konkurencji i jawności, o której mowa art. 5 ust. 3 udpp.

Wynika to z faktu, że przyznane w zarządzeniu 26 Ministrowi Spraw Zagranicznych uprawnienia dotyczące wyboru ofert do dofinansowania, umożliwiają dyskrecjonalne i nietransparentne (niewymagające żadnego uzasadnienia) zmienianie wyników otwartych konkursów ofert.

W związku z powyższym, zdaniem NIK, należałoby doprecyzować obecne regulacje ww. zarządzenia w tym zakresie.

Ponadto nieuwzględnienie opinii Komisji konkursowej stwarza ryzyko przyznania dotacji na projekty wnioskodawców, które nie gwarantują uzyskania założonych efektów zleczanych zadań publicznych, co stoi w sprzeczności z zasadami dokonywania wydatków ze środków publicznych, określonymi w art. 44 ust. 3 ufp.

2. MSZ udostępniło formularz oferty niezgodny z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie wzorów ofert. Skutkowało to tym, że w dwóch¹⁰⁵ (z 14 zbadanych) ofertach realizacji zadania publicznego nie zamieszczono deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego wymaganej art. 14 ust. 1 pkt 6 udpp.

(akta kontroli str. 2938-2984, 3041-3069)

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Kulturalnej i Promocji Polski wyjaśnił, że przy tworzeniu formularza oferty informacja o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego została pominięta przez nieuwagę.

Ponadto Zastępca Dyrektora Departamentu Dyplomacji Kulturalnej i Promocji Polski wyjaśnił, że w celu precyzyjnego wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 14 ust. 1 pkt 6 udpp zapis dotyczący deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego zostanie uzupełniony w kolejnych edycjach konkursu.

(akta kontroli str. 3138-3167)

3. Niezapewnienie bezzwłocznego zawarcia 12 z 24 objętych badaniem umów dotacji z podmiotami wyłonionymi w otwartych konkursach. Umowy zostały zawarte od 32 do 70 dni po ogłoszeniu wyników konkursu. Było to niezgodne z art. 15 ust. 4 udpp, który wskazuje, że umowy powinny być zawierane bez zbędnej zwłoki.

Dyrektor DWR wyjaśniła, że *Na proces zawierania umów składa się szereg czynności wraz z obiegiem dokumentacji między dotowanymi i MSZ oraz wewnątrz MSZ. Zajmuje to średnio 35 dni roboczych (...). Dodatkowo należy brać pod uwagę*

¹⁰⁴ Oferty nr 8 DP i 309 DP.

¹⁰⁵ Oferty wybrane do szczegółowej kontroli w konkursie *Dyplomacja Publiczna 2021*.

ewentualne dni wolne i inne zakłócenia mogące mieć wpływ na cały proces (np. nieobecność pracownika po stronie dotowanego lub MSZ). W chwili obecnej nie jesteśmy w stanie w prosty sposób odtworzyć procesu zawierania umów we wskazanych przypadkach z uwagi na zmianę opiekunów projektów w DWR i brak dostępu do całości korespondencji (między innymi wymiany roboczej korespondencji z dotowanymi), co pozwoliłoby prześledzić cały proces i odpowiedzieć szczegółowo na zadane pytania. W przypadku umowy z największym opóźnieniem¹⁰⁶ przyczyn należy upatrywać z uwagi na konieczność wprowadzenia zmian w budżecie projektu oraz brakami w obsadzie wydziału. W dniu 8 września 2022 r. (tj. 21 dni po ogłoszeniu wyników konkursu) dotowany otrzymał e-mailem prośbę o przesłanie danych do umowy. Dotowany w dniu 9 września 2022 r. przekazał informację, że na etapie oferty wpisano błędnie wynagrodzenie koordynatora w stosunku do oferty na 2023 r. i poprosił o możliwość korekty. W dniu 22 września 2022 r. koordynator projektu udzielił odpowiedzi zezwalając na wprowadzenie zmian zwiększających koszty administracyjne do wskazanej wartości. Skorygowany plik budżetu został wprowadzony na początku października 2022 r. W trakcie parafowania umowy w dniu 20 października 2022 r. Biuro Finansów zgłosiło kolejne uwagi, co wydłużyło cały proces.

(akta kontroli str. 151-155, 365-400, 762-774, 1082-1094, 1471-1475, 1486-1494, 1676-1780, 2283-2650, 2934-4062, 4076-4087)

Dyrektor Departamentu Dyplomacji Kulturalnej i Promocji Polski wyjaśnił, że procedura sfinalizowania podpisania umowy jest kilkustopniowa i standardowo trwa około miesiąca. Po przekazaniu informacji o dofinansowaniu dotowany był zobowiązany do przesłania skorygowanego kosztorysu lub/i zaktualizowanej oferty, jak również przekazania oświadczeń o numerze konta i terytorium realizacji zadania. Aktualizacja oferty lub kosztorysu wymaga często dodatkowych wyjaśnień (...) Następnie przygotowywana była umowa, która była przekazana do BF¹⁰⁷ do parafy. Po parafowaniu przez BF umowa wraz z załącznikami była wysyłana do dotowanego do podpisu i następnie odesłana do MSZ. Po wpłynięciu do MSZ była przekazywana na Krywulę do DDPK, podpisana przez dyrektora i przekazywana do rejestracji. Cały proces był czasochłonny i procedowany bez zbędnej zwłoki. W przypadku umowy BDG-284/2021 termin realizacji został przedłużony przez fakt, że w 2021 Święta Wielkanocne Prawosławne wypadły 2 maja i ksiądz koordynator projektu informował telefonicznie o małym opóźnieniu w podpisaniu umowy i przekazaniu do MSZ.

(akta kontroli str. 3138-3144)

W ocenie NIK, zwłoka w podpisywaniu umów powoduje opóźnienie w przekazywaniu środków dotacji. Tym samym, beneficjent posiada mniej czasu na ewentualne wydatkowanie przyznanych środków, co może mieć wpływ na efektywne dysponowanie środkami i realizację zadania, tym bardziej, że dwa z trzech konkursów objętych badaniem, były ogłaszane w połowie roku.

4. Jedna z pięciu wizyt monitorujących została przeprowadzona w okresie, gdy partner lokalny dotacjobiorcy nie poniósł żadnych wydatków z dotacji, co było działaniem niecelowym.

Zgodnie z § 11 ust. 1 umowy dotacji MSZ sprawuje kontrolę prawidłowości wykonania zadania publicznego przez zleceniobiorcę, w tym wydatkowania przekazanej dotacji. Kontrola może być przeprowadzana w toku realizacji zadania publicznego oraz po jego zakończeniu. Ponadto w § 11 ust. 7 i 8 umowy wskazano, że realizacja umowy będzie podlegać monitoringowi MSZ (...), który może polegać m.in. na wizytacjach przedstawicieli MSZ w trakcie realizacji zadania publicznego lub żądaniu

¹⁰⁶ DWR/PPR2022/034/2.

¹⁰⁷ Biuro Finansów MSZ.

od Zleceniobiorcy informacji dotyczących postępów i stanu realizacji zadania publicznego.

Kontrola NIK wykazała, że MSZ zawarł 27 października 2022 r. umowę dotacji nr DWR/PPR2022/034/2/2022 z Towarzystwem Salezjańskim - Inspektorią (Prowincją) św. Stanisława Kostki na realizację projektu *Zwiększenie jakości kształcenia i dostępu do edukacji dla 290 uczniów Salezjańskiej Szkoły Zawodowej Don Bosco Technique w El Fidar w Libanie, poprzez poprawę warunków infrastrukturalnych, podniesienie kwalifikacji kadry i zwiększenie oferty edukacyjnej w latach 2022-2023. (moduł 1)*. Środki przekazano dotacjobiorcy 9 listopada 2022 r. W ramach sprawowanej przez MSZ kontroli nad realizacją zadań 17 listopada 2022 r. (tj. po ośmiu dniach od przekazania środków z dotacji) dwójce pracowników DWR przeprowadziło monitoring ww. projektu w formie wizytacji w Libanie. W raporcie z tej wizyty napisano, że *dotowany nie rozpoczął działań projektowych, ponieważ otrzymał środki finansowe w dniu 9 listopada br. Wizyta odbyła się 17 listopada. Delegacja zapoznała się z planowanymi działaniami oraz miała okazję obejrzeć szkołę, której projekt uzyskał dofinansowanie*.

(akta kontroli str. 3577-3589, 3683-3689)

Zastępca Dyrektora DWR przekazała, że ww. wizyta, była częścią wyjazdu, który odbył się w dniach 14-20 listopada 2022 r., i miał na celu przeprowadzenie monitoringu łącznie czterech projektów humanitarnych i rozwojowych (jedno lub dwumodułowych). MSZ znany był fakt, że partner lokalny dotacjobiorcy nie rozpoczął jeszcze działań projektowych. Pracownicy MSZ uczestniczący w wizycie monitorującej w Libanie zostali przez ww. partnera zaproszeni w celu omówienia działań, które miały zostać zrealizowane oraz zaprezentowania im Szkoły Zawodowej Don Bosco.

(akta kontroli str. 4073-4075, 4088-4101)

W ocenie NIK, przeprowadzenie wizyty monitorującej w miejscu realizacji projektu DWR/PPR2022/034/2/2022 przez pracowników MSZ było niecelowe, w sytuacji, kiedy nie zostały jeszcze wydatkowane środki na realizację tego projektu. Wprawdzie NIK zauważyła, że wizyta ta była powiązana z monitorowaniem innych projektów, niemniej zgodnie z § 11 ust. 7 umowy dotacji wizyta ta powinna odbyć się w trakcie realizacji zadania. W sytuacji, gdy partner lokalny dotacjobiorcy nie zaczął wydatkować środków z dotacji, to *de facto* projekt nie był w tym czasie realizowany.

Zdaniem NIK, głównym celem przeprowadzania wizyt monitorujących wskazanym w umowie jest kontrola prawidłowości realizacji projektu, w tym wydatkowania przekazanej dotacji, a nie udział w spotkaniu z partnerem projektu. DWR powinien racjonalnie planować wyjazdy związane z nadzorem nad realizacją zadań finansowanych ze środków dotacji i przeprowadzać wizyty monitorujące wówczas, kiedy na bieżąco można ocenić efekty związane z realizacją zadań.

W trakcie kontroli *P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne* przeprowadzonej w MSZ, NIK sformułowała wniosek pokontrolny o dokonywanie oceny zasadności przeprowadzania wizyt monitorujących na etapie planowania i przeprowadzanie wizyt w taki sposób, aby możliwe było dokonanie oceny faktycznej realizacji projektów. Wykonanie tego wniosku stwierdzono w trakcie kontroli *P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne*. W związku z powyższym NIK nie formułuje wniosku w tej sprawie.

5. W przypadku trzech z pięciu przeprowadzonych wizyt monitorujących MSZ nie poinformował zleceniobiorcy o wynikach tych monitoringów, co było niezgodne z § 11 ust. 9 umów dotacji.

Zgodnie z § 11 ust. 1 umów dotacji, MSZ sprawuje kontrolę prawidłowości wykonania zadania publicznego przez zleceniobiorcę, w tym wydatkowania przekazanej dotacji. Kontrola może być przeprowadzana w toku realizacji zadania publicznego oraz po jego zakończeniu. Ponadto w § 11 ust. 7 i 8 umów wskazano, że realizacja umowy będzie podlegać monitoringowi MSZ (...), który może polegać m.in. na wizytacjach przedstawicieli MSZ w trakcie realizacji zadania publicznego lub żądaniu od Zleceniobiorcy informacji dotyczących postępów i stanu realizacji zadania publicznego. Zgodnie z § 11 ust. 9 umów dotacji o wynikach kontroli i monitoringu MSZ poinformuje Zleceniobiorcę, a w przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości w realizacji umowy, przekaże mu wnioski i zalecenia, mające na celu ich usunięcie.

Kontrola 24 umów dotacji wykazała, że przeprowadzono wizyty monitorujące w przypadku pięciu¹⁰⁸ projektów. W przypadku dwóch z nich¹⁰⁹ do dotacjobiorców zostały wysłane pisma informujące o wynikach przeprowadzonych wizyt monitorujących, natomiast w przypadku trzech projektów¹¹⁰ takie pisma nie zostały przekazane dotacjobiorcom.

(akta kontroli str. 1219-1231, 1456-1465, 2938-2950, 3005-3007, 3041-3053, 3090-3092)

Zastępca Dyrektora DWR przekazała, że po przeprowadzeniu monitoringu projektu DWR/PPR2021/050/2/2022 nie skierowano pisma do dotowanych, przede wszystkim ze względu na bardzo dobrą oceną projektów i brak uwag krytycznych dotyczących ich realizacji.

(akta kontroli str. 4073-4075, 4088-4101)

Zastępca Dyrektora DKKiPP przekazała, że beneficjenci umów dotacji BDG-51/2021 i nr BDG-284/2021 poinformowani zostali ustnie, na miejscu o wyniku monitoringu. Wizyty monitorujące nie wykazały uchybień lub nieprawidłowości w realizacji weryfikowanego wydarzenia w związku z czym nie były przekazywane wnioski i zalecenia.

(akta kontroli str. 3168-3170, 4102)

W ocenie NIK zgodnie z treścią zawieranych umów, MSZ jest obowiązane informować o wynikach monitoringu, niezależnie od tego, czy stwierdzono nieprawidłowości. Dodatkowo NIK zauważyła, że w stosowanym przez MSZ formularzu raportu z monitoringu znajduje się sekcja *Raport z monitoringu – podsumowanie dla zleceniobiorcy*, zatem sam formularz zawiera część z informacjami, które są przeznaczone dla monitorowanego podmiotu. Podmiot monitorowany powinien otrzymać taki formularz przede wszystkim dla celów dowodowych. Ustne powiadomienie o wynikach wizyty monitorującej zdaniem NIK nie wypełnia postanowień z § 11 ust. 9 umów dotacji, zwłaszcza że MSZ nie dysponuje żadnym potwierdzeniem przekazania takiej informacji np. oświadczeniem złożonym na formularzu raportu przez przedstawiciela dotacjobiorcy o zapoznaniu się z wynikami tego monitoringu.

W związku z tym obowiązek informowania o wynikach monitoringu nie został spełniony w odniesieniu do trzech projektów.

W trakcie kontroli *P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne* przeprowadzonej w MSZ, NIK sformułowała wniosek

¹⁰⁸ DWR/PPR2022/034/2/2022, DWR/PPR2021/096/3/2022, DWR/PPR2021/050/2/2022, BDG-251/2021 i BDG-84/2021.

¹⁰⁹ DWR/PPR2022/034/2/2022, DWR/PPR2021/096/3/2022.

¹¹⁰ DWR/PPR2021/050/2/2022, BDG-251/2021 i BDG-284/2021.

pokontrolny o informowanie beneficjentów dotacji o wynikach przeprowadzonych monitoringów. Wykonanie tego wniosku stwierdzono w trakcie kontroli *P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 45 – Sprawy zagraniczne*. W związku z powyższym NIK nie formułuje wniosku w tej sprawie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wprowadzenie rozwiązań zobowiązujących do uzasadniania podejmowanej decyzji o udzieleniu lub odmowie udzielenia dotacji.
2. Zamieszczanie we wzorach ofert realizacji zadania publicznego deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego.
3. Zapewnienie bezzwłocznego zawierania umów dotacji z podmiotami wyłonionymi w konkursach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, listopad 2024 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Michał Jędrzejczyk

/podpisano elektronicznie/